

Concert op 70-jarige beiaard

Door Peter de Leeuw

BREDA – Jacques Maassen (51) is net terug uit Lissabon, waar hij de twee (!) carillons van het voormalige koninklijk paleis bespeelde, en staat alweer op het punt naar Praag te vertrekken. De muziek mag hem dan over de hele wereld voeren, thuis is de stadsbeiaardier alleen in Breda.

Altijd keert hij terug naar de Grote Toren, waar hij volgens eeuwenoude traditie op marktdagen de fraaiste klanken ontlokt aan de klokken. Morgen (vanaf 20.00 uur) staat er echter iets extra's, iets speciaals op het programma.

Jacques en broer Pieter Maassen, beiaardier in Oosterhout en de Heuvel, verzorgen samen met het koperkwartet van de Koninklijke Harmonie Cecilia uit Princenhage een concert. Het viertal van Cecilia blaast ditmaal dus letterlijk hoog van de toren. De klanken van carillon en koperkwartet zijn het best te beluisteren in de tuin van café Miller Time aan de Visserstraat, de Torenpassage, Willem Merkxtuin en op de Grote Markt.

Verkommerd

Vanwaar het extra concert? „Ons opa was van 1923 tot zijn dood in 1946 stadsbeiaardier. Bij zijn aantreden trof hij het carillon in verkommerde staat aan, maar dat was in die dagen een algemeen probleem. Vrijwel meteen begon hij een actie om de beiaard te vernieuwen.”

„Hij volgde Petrus Oomen op, niet alleen als beiaardier maar ook als organist in de Josephkerk. Oomen, de grootvader van Joep Peeters, overleed op de trap van de Grote Toren aan een hartaanval.”

Jacques Maassen, sinds 1975 de beiaardier van Breda en daarnaast directeur van de Nederlandse Beiaardschool in Amersfoort, is genoemd naar zijn grootvader Jac. A. Maassen (1887-1946). „Ik ben een jaar na zijn dood geboren. Was er weer een Jacques in de familie. Net als zijn voorganger overleed opa in het harnas: achter het orgel van de Josephkerk. Ook een hartaanval. Mijn vader volgde hem op.”

Breda Vooruit

Jac. A. Maassen zag het levenslicht in Venlo, studeerde aan de R.K. Kerkmuziekschool in Aken, was enkele jaren organist in Keulen en verhuisde in 1914, het begin van de Eerste Wereldoorlog, naar Breda. In zijn streven de beiaard te vernieuwen kreeg hij steun van Breda Vooruit, de voorloper van de VVV. Met name Joh. Piceni zette zich in voor de actie.

In 1929 was het zo ver. De oude Witlockx-beiaard uit 1724 kreeg een vervanger: veertig nieuwe klokken gegoten door Gillett & Johnson in Croydon, voorstad van Londen, en zeven oude exemplaren. „Je kunt je amper voorstellen wat voor feest dat was in de stad. Zowel het Dagblad van Noordbrabant

▲ Jacques Maassen voor de deur van de beiaardier aan de Torenstraat. In 1929 kreeg de Grote Kerk een nieuwe beiaard. „Je kunt je amper voorstellen wat voor feest dat was in de stad.”

FOTO KES VAN DONGEN

als De Bredasche Courant besteedde er vijf pagina's aan. Speciaal voor de gelegenheid werd het Bredase volkslied gecomponeerd: 'Breda vooruit, de klokken luiden, Breda, gij blijft de parel van het Zuiden'.

Kloeke burgers

De nieuwe klokken werden aangeboden door bedrijven (gesponsord heet dat tegenwoordig), vooraanstaande families en andere leden van de burgerij: de brouwerij van Smits van Waesberghe, bankiersfamilie Van Mierlo en De Bredasche Kegelaars bijvoorbeeld. „Door bronzen klokkenklank zij wij

en zijd vermeld dat 't huidige Breda nog kloeke burgers telt', heette het in dichtvorm. En om blijvend te herinneren aan de vernieuwing van de beiaard werd pal boven de deur van de beiaardier aan de Torenstraat een gedenksteen onthuld.

In 1999 is dat alles precies zeventig jaar geschiedenis. Reden voor Jacques Maassen zijn stadgenoten iets extra's aan te bieden. Morgenavond dus. „Opa componeerde in de loop der jaren een heel repertoire voor beiaard. Dat spelen we. Zijn beroemdste compositie was een werk voor koor. O.L. Vrouwe van Brabant. Dat wordt de toefgift.”